

	Комунальний заклад «КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ» Дніпропетровської обласної ради СИЛАБУС Виробнича практика
Освітній компонент	Догляд за хворими
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський) ступінь вищої освіти
Спеціальність	І 5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	ПЗСО (11 класів): перший рік, семестр II,III
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Практичні заняття – 60 Самостійна робота – 30
Викладач	Назаренко Любов Вячеславівна
E-mail	l.nazarenko@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Виробнича практика «Догляд за хворими» є обов'язковим освітнім компонентом професійної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОПП «Сестринська справа». Практика є логічним продовженням засвоєння теоретичного матеріалу та формування первинних маніпуляційних умінь з дисциплін «Основи медсестринства» та «Симуляційна практика». Навчання під час виробничої практики здійснюється в умовах клінічних баз закладів охорони здоров'я та спрямоване на закріплення нормативів інфекційного контролю, санітарно-протиепідемічного режиму, техніки безпеки, а також оволодіння сучасними медсестринськими технологіями догляду за пацієнтами. Особлива увага приділяється дотриманню біоетичних норм, емпатії, комунікативним навичкам та роботі в команді.
Мета та завдання курсу	Мета виробничої практики — формування професійних компетентностей, закріплення та вдосконалення практичних навичок і вмінь з догляду за пацієнтами та виконання маніпуляційної техніки в умовах реальних клінічних відділень ЗОЗ. Завдання освітнього компонента: - Формування стійких практичних умінь із забезпечення санітарно-гігієнічного та

	проти епідемічного режимів. - Оволодіння технікою виконання базових медсестринських маніпуляцій, догляду за тяжкохворими пацієнтами, спостереження за основними функціональними показниками організму. - Засвоєння правил безпеки праці медичного персоналу під час виконання процедур. - Розвиток навичок ведення обліково-звітної медсестринської документації. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «перший (бакалаврський) ступінь вищої освіти»: ЗК 04 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. СК 01 Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК 03 Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/ клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними потребами СК 05 Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби. СК 06 Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. СК 07 Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур,
--	---

		при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК 08 Профілактична діяльність медичної сестри/брата, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.
Програмні результати навчання		ПРН01. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. ПРН 08. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму. ПРН 09. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта. ПРН 10. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії. ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби. ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта до діагностичних та лікувальних процедур, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження. ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію. ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.
Зміст курсу		
РОЗПОДІЛ ЧАСУ НА ПРАКТИЦІ (III семестр)		
№ з/п	Робочі місця	Кількість днів
01	Робота у приймальному відділенні	2
02	Робота у центральному стерелізаційному відділенні	1
03	Робота у фізіотерапевтичному відділенні	1
04	Робота у відділеннях стаціонару ЗОЗ:	6
	- Маніпуляційний кабінет	2
	- Пост медсестри	2
	- Палата інтенсивної терапії	2
ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (III семестр)		
№ з/п	Тема	Кількість годин
01	Нормативно-правове забезпечення інфекційного контролю в ЗОЗ. Опрацювання чинних наказів МОЗ України (№ 1614, № 325, № 1777, № 955) щодо санітарно-протиепідемічного режиму та утилізації	3

	медичних відходів.	
02	Сучасні технології профілактики та догляду за шкірою при пролежнях. Оцінка ризику за шкалами (Браден, Нортон), застосування сучасних протипролежневих засобів та матраців.	3
03	Медсестринський догляд та спостереження за пацієнтами в різних стадіях гарячки. Особливості догляду при критичному та літичному зниженні температури.	3
04	Парентеральне введення ліків та профілактика післяін'єкційних ускладнень. Види ускладнень (інфільтрат, абсцес, гематома, повітряна емболія, медикаментозна емболія, анафілактичний шок), причинні фактори та дія медсестри.	3
05	Етико-деонтологічні аспекти спілкування з важкохворими, агонуючими пацієнтами та їхніми родичами. Біоетичні принципи в медсестринстві, паліативний догляд.	3
06	Організація дієтичного харчування та догляд при штучному годуванні. Особливості годування через зонд, гастростому, догляд за стомою та шкірою навколо неї.	3
07	Підготовка пацієнтів до лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритми підготовки до УЗД органів черевної порожнини, ендоскопічних, рентгенологічних досліджень та забору біоматеріалів.	4
08	Збереження власного здоров'я фахівця (ергономіка та біомеханіка). Правила переміщення пацієнтів, профілактика травм хребта медсестри, використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ).	3
09	Оформлення та ведення обліково-звітної медичної документації. Правила заповнення температурних листків, листків призначень, журналів обліку та ознайомлення з елементами eHealth.	4
	Разом	30
Пререквізити		біологія, хімія, базові знання з фізики,математика.
Кореквізити		анатомія з основами фізіології людини, медична біологія, медична хімія, основи латинської мови з медичною термінологією, українська мова (за професійним спілкуванням).
Постреквізити		патоморфологія та патофізіологія, фармакологія та

	медична рецептура, медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології, медсестринство в педіатрії, медсестринство в акушерстві, медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї, медсестринство в інфектології, інфекційний контроль, екстрена та невідкладна медична допомога та інші клінічні освітні компоненти ОПП «Сестринська справа».
Методи навчання	Практична робота в закладах охорони здоров'я під керівництвом медичних працівників; виконання медсестринських маніпуляцій; спостереження і догляд за пацієнтами; самостійна робота з документацією й джерелами інформації.
Методи контролю	Спостереження за виконанням практичних навичок; перевірка щоденника й звіту; аналіз відгуку керівника від бази практики; контроль самостійної роботи та індивідуальних завдань; захист звіту з практики (залік).
Види контролю	Поточний контроль виконання програми здійснює безпосередній керівник практик постійно та методичний керівник практики періодично підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Миття рук. Гігієнічна антисептика рук. 2. Надягання стерильних рукавичок. 3. Знімання та дезінфекція використаних рукавичок. 4. Приготування розчинів хлораміну (1 %; 3 %; 5 %). 5. Приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів (неохлору, дезактину, хлорантоїну). 6. Дезінфекція одноразових шприців і голів після їх використання. 7. Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення. 8. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова проба, фенолфталеїнова проба). 9. Дезінфекція маніпуляційного стола. 10. Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом. 11. Комплексна профілактика пролежнів. 12. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів. 13. Користування гумовим колом, його дезінфекція. 14. Техніка накладання гірчичників. 15. Техніка накладання вологого зігрівального компресу. 16. Техніка застосування грілки, її дезінфекція. 17. Техніка застосування міхура з льодом, його дезінфекція. 18. Подання кисню з кисневої подушки. 19. Техніка вимірювання температури тіла, оцінювання отриманих даних, реєстрація. 20. Підрахунок частоти дихання, оцінювання отриманих даних. 21. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація. 22. Вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація. 23. Визначення добового діурезу, водного балансу, оцінювання отриманих даних. 24. Техніка застосування очисної клізми. 25. Техніка промивання шлунка. 26. Техніка застосування сифонної клізми.	

27. Техніка застосування лікувальної клізми.
28. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
29. Техніка користування кишеньковим аерозольним інгалятором.
30. Техніка набирання лікарських засобів із ампул, флаконів.
31. Техніка внутрішньокірних ін'єкцій.
32. Техніка підшкірних ін'єкцій.
33. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
34. Техніка введення олійних розчинів, оброблення інструментарію після ін'єкції.
35. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
36. Розведення і розрахунок дози антибіотика.
37. Техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
38. Техніка взяття крові з вени для лабораторних досліджень.
39. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
40. Збирання мокротиння для виявлення мікобактерій туберкульозу, бактеріологічного дослідження.
41. Збирання сечі для загального клінічного аналізу.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Проведення повного та часткового санітарного оброблення пацієнта.
2. Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом.
3. Долікарська допомога хворому в разі погіршення стану під час приймання гігієнічної ванни.
4. Приготування розчинів хлораміну (1 %, 3 %; 5 %).
5. Дезінфекція предметів догляду, особистої гігієни пацієнта, посуду.
6. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
7. Підготовка до роботи маніпуляційного кабінету.
8. Облаштування ліжка пацієнта.
9. Техніка заміни натільної і постільної білизни лежачому хворому.
10. Техніка транспортування і перекладання пацієнта.
11. Комплексна профілактика пролежнів.
12. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
13. Користування гумовим колом.
14. Складання порційної вимоги.
15. Годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника.
16. Введення харчових сумішей через зонд, годування через гастростому, оброблення шкіри навколо гастростоми.
17. Техніка вимірювання температури тіла, реєстрація.
18. Догляд за пацієнтами з лихоманкою.
19. Надання допомоги пацієнту під час критичного та літичного зниження температури тіла.
20. Підрахунок частоти дихання, оцінка отриманих даних.
21. Долікарська допомога у разі виникнення кровохаркання, легеневої кровотечі.
22. Централізоване подавання кисню через носові катетери, кисневі маски.
23. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація у температурному листку.
24. Вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація.
25. Надання першої допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас.
26. Надання долікарської допомоги в разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі.
27. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
28. Визначення добового діурезу, водного балансу.
29. Техніка накладання зігрівальних компресів.
30. Техніка охолоджувальних компресів.
31. Техніка застосування грілки.
32. Техніка застосування міхура з льодом.
33. Вибірка призначень лікаря з листка призначень.

34. Складання рецепту-вимоги на лікарські засоби.
35. Розкладання лікарських засобів у медичній шафі за способом їх застосування.
36. Втирання мазі, накладання пластиру, застосування присипки.
37. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
38. Закладання мазі за повіки.
39. Техніка користування індивідуальним кишеньковим інгалятором.
40. Техніка набирання лікарських засобів із ампул і флаконів.
41. Техніка внутрішньошкірних ін'єкцій.
42. Проведення проб на чутливість до лікарських засобів.
43. Техніка підшкірних ін'єкцій.
44. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
45. Техніка введення олійних розчинів.
46. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
47. Розведення та розрахунок дози антибіотика.
48. Техніка венепункції, внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
49. Техніка взяття крові з вени для лабораторного дослідження: бактеріологічного, біохімічного.
50. Монтаж і заповнення системи для внутрішньовенних вливань.
51. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
52. Збирання мокротиння для лабораторного дослідження: загального, бактеріологічного, для виявлення мікобактерій туберкульозу, атипових клітин.
53. Взяття блювотних мас і промивних вод шлунка для дослідження.
54. Взяття калу для лабораторного дослідження: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, на яйця гельмінтів.
55. Підготовка пацієнта та взяття сечі для загального та бактеріологічного дослідження.
56. Підготовка пацієнта та взяття сечі для дослідження за методом Нечипоренка.
57. Підготовка пацієнта для взяття сечі для дослідження за методом Зимницького.
58. Виписування направлень на лабораторне дослідження.

Політика курсу

Присутність за графіком є обов'язковою. У разі відсутності з поважної причини здобувач повинен повідомити керівника в перший день. Усі пропущені дні підлягають обов'язковому відпрацюванню.

Перебування на базі практики — виключно в чистому медичному одязі, змінному взутті, шапочці та з необхідними ЗІЗ (маска, рукавички). Короткі нігті без лаку, відсутність прикрас на руках, зібране волосся.

Суворе дотримання норм медичної деонтології та збереження медичної таємниці. Категорично заборонено фото- та відеозйомку пацієнтів, документації, а також публікацію будь-яких матеріалів у соцмережах.

Обов'язкове проходження інструктажу з безпеки на базі практики. У разі аварійної ситуації (поріз, укол, контакт з біорідинами) — негайно виконати захисний протокол та повідомити керівника.

Щоденник практики, звіт та підписи/печатки мають бути справжніми. Фальсифікація даних тягне за собою анулювання результатів практики.

Щоденник заповнюється щодня. Комплект підсумкових документів подається керівнику від закладу освіти у визначений термін (протягом 1–2 днів після завершення практики).

Використання мобільних телефонів під час виконання маніпуляцій та спілкування з пацієнтами заборонено.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Догляд за хворими» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості,

академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено підсумкове оцінювання.

Форма підсумкового контролю: Залік

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку (або заліку) після закінчення проходження практики.

На заліку перевіряється рівень сформованості компетентностей, що передбачають володіння практичними навичками з догляду за хворими та маніпуляційної техніки.

Структура залікового білета:

- Кожен білет містить 2 практичні навички з догляду та маніпуляційної техніки.
- Максимальна підсумкова оцінка за залік — 100 балів.
- Кожна практична навичка оцінюється максимально у 50 балів.

Критерії оцінювання кожної з 2-х навичок передбачають поетапну перевірку виконання:

1. Підготовчий етап — max 10 балів.
2. Основний етап (виконання маніпуляції) — max 30 балів.
3. Заклучний етап — max 10 балів.

ЧЕК-ЛИСТ та розподіл балів оцінювання практичної навички

(Кожна навичка у білеті оцінюється окремо за цим чек-листом з максимальною сумою в 50 балів)

№	Етап та зміст дій здобувача освіти	Макс. бал	Отриманий бал
I	ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП	10	
1.1	Комунікація та ідентифікація: привітатися, назвати себе, ідентифікувати пацієнта, пояснити мету, хід маніпуляції, отримати усну згоду пацієнта.	3	
1.2	Клінічна оцінка: уточнити наявність алергічних реакцій/індивідуальної чутливості, оцінити показання та протипоказання.	2	
1.3	Підготовка медсестри: провести гігієнічну обробку рук, надягти необхідний ЗІЗ (рукавички, маску, фартух за потреби).	2	
1.4	Підготовка оснащення: перевірити наявність, цілісність, терміни придатності, стерильність матеріалів та інструментарію.	3	
II	ОСНОВНИЙ ЕТАП (ВИКОНАННЯ)	30	
2.1	Дотримання алгоритму/техніки: суворе дотримання послідовності дій відповідно до діючого стандарту/протоколу маніпуляції.	12	
2.2	Інфекційний контроль: бездоганне дотримання правил асептики та антисептики на всіх кроках виконання.	8	

2.3	Безпека та комфорт: забезпечення ергономічного, зручного положення пацієнта, дотримання правил біомеханіки та техніки безпеки.	5	
2.4	Супровід процедури: спостереження за станом пацієнта під час виконання маніпуляції, підтримка вербального контакту.	5	
III	ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП	10	
3.1	Турбота про пацієнта: надання пацієнту комфортного положення, оцінка його самопочуття після процедури.	3	
3.2	Дезінфекція та утилізація: дезінфекція використаного оснащення, сортування та утилізація відходів відповідно до категорій (А, В, С).	4	
3.3	Завершення: знімання ЗІЗ, гігієнічна обробка рук, реєстрація виконаної маніпуляції у медичній документації (лист призначень, журнал тощо).	3	
РАЗОМ	За 1 практичну навичку	50	

Загальний бал за залік = (Бал за Навичку 1) + (Бал за Навичку 2) = max 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS
(для бакалаврського рівня)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Інформаційні ресурси

1. В.М. Лісовий Основи медсестринства: підручник/ В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник.-3є вид., перобл.і допов.- К.:ВСВ «Медицина», 2018р.
2. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2026. — 447 с.
- 3 Касевич Н.М Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник/ Н.М. Касевич-3-є видання, перероб. та доп.- К.:ВСВ «Медицина», 2010
- 4 ЛЗ Касевич Н.М Практикум із сестринської справи: підручник/ Н.М. Касевич. К.:ВСВ «Здоров'я», 2007

Джерела інформації рекомендовані студентам:

- підручники у паперовому та електронному варіанті
- чинні накази МОЗ України та інструктивні документи Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської області.
- відкриті державні реєстри;
<http://moz.gov.ua>;
<http://old.adm.dp.gov.ua>.
<https://oblrada.dp.gov.ua>
<https://www.medsprava.com.ua>
- друковані наукові, навчально-методичні, науково-популярні та інші видання;
<http://mediku.com.ua>
<http://medsestrunstwo.blogspot.com/>
<http://medsestrynstvo.inf.ua/help.html>
<http://kingmed.info/>
- Етичний кодекс медичної сестри України
<https://studall.org/all2-24336.html>
- Кримінальний кодекс України
http://www.0zd.ru/gosudarstvo_i_pravo/kriminalna_vidpovidalnist_medichnix.html
- медично-облікова документація
<http://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>
- відеофрагменти.

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії фундаментальних медичних дисциплін та практичної підготовки

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2026 р.

Голова ЦК _____ / _____ /

(підпис)

(прізвище, ім'я)